

Η ΧΩΡΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΛΟΥΣΙΟΤΕΡΕΣ ΑΠΕ ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΝΑ ΤΙΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΕΙ (Φεβρουάριος 2006)

Συγγραφέας: ΤΑΣΟΣ ΜΑΝΤΕΛΗΣ

Αισθητές είναι πλέον οι δραματικές κλιματικές αλλαγές και οι καταστροφικές μεταβολές από την άνοδο της θερμοκρασίας του πλανήτη, συνέπεια των αλόγιστων εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και της χρήσης ορυκτών καυσίμων, ιδιαίτερα του πετρελαίου. Η Ελλάδα ως παράλια και νησιωτική χώρα θα υποστεί πρώτη σοβαρότατα πλήγματα από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας και την είσοδό της στον υδροφόρο ορίζοντα: αποσάθρωση, απερίμωση και εξαφάνιση ολόκληρων περιοχών και νησιών.

Η παγκόσμια κοινότητα για την αντιμετώπιση του φαινομένου δεσμεύτηκε με το Πρωτόκολλο του Κιότο να συγκρατήσει μέσα σε μία δεκαετία τις εκπομπές του διοξειδίου του άνθρακα στα επίπεδα του 1998. Μικρό βήμα ως προς το αποτέλεσμα, αλλά σημαντικό γιατί προϋποθέτει ανατροπή του υφιστάμενου αναπτυξιακού και ενεργειακού προτύπου. Κρίσιμο εργαλείο για την αλλαγή αυτή είναι η αξιοποίηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ). Του ήλιου, του ανέμου, της κίνησης των υδάτων, της θερμότητας της γης, της ενέργειας που κρύβουν τα φυτά.

Η Ελλάδα καμάρωνε γιατί δεν χρειάστηκε να μειώσει τις εκπομπές της, δεσμεύτηκε μόνο να περιορίσει την αύξησή τους μέχρι 25%. Δυστυχώς, ούτε κι αυτό μπορεί να πετύχει. Μέχρι σήμερα οι εκπομπές της έχουν υπερβεί το 35%. Η υπέρβαση κατά 12 και πλέον εκατομμύρια τόνους διοξειδίου του άνθρακα, από το 2010 θα μεταφράζεται σε πρόστιμο ή αγορά δικαιωμάτων με την τρέχουσα αξία του πετρελαίου. Ένα ολόκληρο κοινοτικό πλαίσιο στήριξης θα επιβαρύνει τον ελληνικό λαό, που ταυτόχρονα θα πληρώνει τεράστια ποσά σε συνάλλαγμα για εισαγωγές πετρελαίου, διαιωνίζοντας μια οικονομία ενεργειακά εξαρτημένη.

Την ίδια στιγμή η Ελλάδα, η πλέον προικισμένη χώρα σε ΑΠΕ, αντιστέκεται πεισματικά στην αξιοποίησή τους. Επιστημονική προετοιμασία, θεσμικές πρωτοβουλίες, Έλληνες που θέλησαν να επενδύσουν υπήρξαν. Όμως η γραφειοκρατία, η αρρωστημένη κρατικίστικη αντίληψη, η αδυναμία σύνταξης ενός ειδικού χωροταξικού σχεδίου, η άγνοια, στήνουν ακατάπαυστα εμπόδια, για τα οποία δεν φαίνεται να υπάρχει πολιτική βούληση υπερνίκησής τους. Οι πρωτοπόροι Έλληνες επενδυτές αισθάνονται εγκαταλειμμένοι και η επιστημονική κοινότητα, με κύρος και

αναγνώριση στον ευρωπαϊκό χώρο, περιθωριοποιημένη.

Η χώρα που θα πληρώσει ακριβότερα τις κλιματικές αλλαγές αρνείται να συμβάλει στην αντιμετώπισή τους. Η χώρα με τις πλουσιότερες ΑΠΕ αρνείται να τις αξιοποιήσει.

Επί δύο συνεχή χρόνια παρακολουθούμε ωραίους λόγους και διακηρύξεις από την ελληνική κυβέρνηση. Περιμέναμε να δούμε και έργα. Όσοι πιστεύουμε στο ρόλο των ΑΠΕ την ενθαρρύνουμε να προχωρήσει σε νομοθετικές πρωτοβουλίες, για να ξεπεραστούν τα εμπόδια. Ξαφνικά διαπιστώνουμε ότι εγκαταλείπει το σχέδιο που συζητούσε με τους φορείς και δημοσιοποιεί ένα άλλο, αγνώστου πατρότητας, που ανατρέπει αναγνωρισμένες διεθνώς αρχές, εισάγει αναχρονιστικές ρυθμίσεις και αναδεικνύει μια νοοτροπία που μας γυρίζει στο παρελθόν.

Ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση θεσμοθετεί την περιβαλλοντική προτεραιότητα των ΑΠΕ για την αντιμετώπιση των κλιματικών αλλαγών, η ελληνική κυβέρνηση τη διαγράφει, σηματοδοτώντας ότι έχει άλλες άγνωστες επιλογές και ανοίγοντας τον ασκό του Αιόλου σε ακροβατισμούς.

Ενώ η Ελλάδα έχει δεσμευτεί έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ηλεκτροπαραγωγή ορισμένου ποσοστού από ΑΠΕ, η ελληνική κυβέρνηση αρνείται να ενσωματώσει στην εσωτερική νομοθεσία τη διεθνή δέσμευσή της, αφήνοντας να εννοηθεί ότι δεν είναι διατεθειμένη να την υλοποιήσει.

Ενώ σημαντικές επενδύσεις δεν προχώρησαν ελλείψει ειδικού χωροταξικού σχεδιασμού, που απαιτούσε το Συμβούλιο της Επικρατείας, η ελληνική κυβέρνηση εισάγει μία καινούργια ομιχλώδη έννοια, την «περιφερειακή συναξιολόγηση», αφήνοντας, ως άλλος Πόντιος Πιλάτος, τους εκάστοτε τοπάρχες να κρίνουν για το μείζον πρόβλημα του πλανήτη και της χώρας.

Ενώ οι ΑΠΕ, ελεύθερες από τη φύση και ανεξάντλητες, χρειάζεται να απαλλαγούν από τη γρα

φειοκρατία, η ελληνική κυβέρνηση πολλαπλασιάζει τον κρατικό παρεμβατισμό, καθιερώνει παράλληλες αρμοδιότητες, καταργεί το one stop shop, που είχε θεσπιστεί στο παρελθόν, και περιθωριοποιεί πλήρως το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας,

το μόνο δημόσιο φορέα που σήκωσε μέχρι τώρα το βάρος της ανάδειξης και ανάπτυξης των ΑΠΕ.

Αντί να ενθαρρύνει με κάθε τρόπο τον Έλληνα πολίτη να βάλει ελεύθερα στο σπίτι του ένα μικρό φωτοβολταϊκό ή μια μικρή ανεμογεννήτρια ή ένα μικρό μεταλλάκτη γήινης θερμότητας, όπως παλιότερα γινόταν με τους ηλιακούς θερμοσίφωνες, που τόσο ωφέλησαν το περιβάλλον αλλά και τα νοικοκυριά, τον ταλαιπωρεί με δηλώσεις στα υπουργεία και με μία αστυνομικίστικη αντίληψη δεν διστάζει να τον απειλεί ως παρανομούντα.

Στη χώρα με τη μεγαλύτερη ηλιοφάνεια, αντί να ανθεί η βιομηχανία των φωτοβολταϊκών, διώκεται. Ακόμη και για ένα μικρό φωτοβολταϊκό η ελληνική κυβέρνηση επιβάλλει χρονοβόρες διαδικασίες αδειοδοτήσεων, αρνείται δε να προσδιορίσει εγγυημένες τιμές κιλοβατώρας, όπως γίνεται με όλες τις άλλες μορφές ενέργειας από ΑΠΕ. Κλείνουμε τα μάτια στο παράδειγμα της Γερμανίας, η οποία ενώ έχει ελάχιστη ηλιοφάνεια, πρωτοστατεί στην παραγωγή ενέργειας αλλά και στην κατασκευή φωτοβολταϊκών, δημιουργώντας χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας.

Η Ελλάδα, μία από τις λίγες ευρωπαϊκές χώρες πλούσια σε γεωθερμία, παραμένει όμηρος ξεπερασμένων κρατικών μονοπωλίων. Ενώ αυτά έχουν προ πολλού καταργηθεί στην ενέργεια, η ελληνική κυβέρνηση δεν τολμά να πάρει τη γεωθερμία υψηλής ενθαλπίας από τη ΔΕΗ, η οποία επί δεκαετίες δεν μπόρεσε να κάνει τίποτα. Στη Μήλο και στη Νίσυρο επαναστατούν ακόμη και στο άκουσμα ότι η ΔΕΗ προτίθεται να αξιοποιήσει την πολύτιμη γεωθερμία τους.

Ενώ ακόμη και σε αναπτυγμένες χώρες με ενεργειακή αυτοτέλεια, όπως οι ΗΠΑ και η Γαλλία, αξιοποιούν τη βιομάζα και τα βιοκαύσιμα, δίνοντας δυνατότητα στους αγρότες τους για εναλλακτικές ενεργειακές καλλιέργειες και συμπληρωματικά εισοδήματα, χρησιμοποιώντας μάλιστα και τα απορρίμματά τους, που εμείς απεγνωσμένα ψάχνουμε που να τα θάψουμε, η ελληνική κυβέρνηση εξαναγκάζεται την τελευταία στιγμή από τις ευρωπαϊκές οδηγίες να θεσμοθετήσει την ανάμιξη ενός ελάχιστου ποσοστού βιοκαυσίμων στα συμβατικά καύσιμα, αποκλείοντας όμως κυριολεκτικά τον Έλληνα αγρότη. Αντί να ενθαρρύνει την παραγωγή ελληνικών βιοκαυσίμων, βάζει φορολογικούς φραγμούς που απαγορεύουν την αύξησή της. Αντί να δώσει ευκαιρίες για νέες επενδύσεις και θέσεις εργασίας, μεταφέρει στην πραγματικότητα το έργο αυτό στις ανταγωνιστικές πετρελαϊκές εταιρείες, οι οποίες

βέβαια έχουν κάθε λόγο να εισάγουν από τρίτες χώρες το ελάχιστο ποσοστό βιοκαυσίμων που τους χρειάζεται.

Σε όλο τον κόσμο, με όλο και μεγαλύτερη αγωνία, προσπαθούν κάτι να κάνουν για τη σωτηρία του πλανήτη. Σε όλο τον κόσμο, εκτός της Ελλάδας, που εμμένει στον από μηχανής θεό. Τι πρέπει να μας συμβεί άραγε για να ξυπνήσουμε από το λήθαργο της αυταρέσκειάς μας.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα «ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ», την Τρίτη 21 Φεβρουαρίου 2006, σ. 47.